

MIKÓ-BARÁTH GYÖRGY

A találkozás

AZ ÓLOMKATONA-GYÁRTÓ

– Na, hogy ment ma? Vettek valamit?

– Vettek, néhányat.

– Laci, ismerem ezt a hangot...

– Mondom, hogy vettek. Pontosabban egy vevőm volt, de ő megvett két vi-king harcost.

– Skol... akkor ma sem raboltál bankot, szívem. Talán holnap.

– Talán holnap.

Laci született ezermester volt. Már gyerekként minikordélyt szerkesztett a biciklijé mögé, azzal szállítva eleinte a játékeit, majd az öccsét. Az a fajta gyerek volt, akiről már az óvodában tudták, a jég hátán is megél. A bütykőzés, a hegesztés és a maszekolás mellett a történelem is nagy szerelme lett. A vonzalom itt – ellentétben a csavarok húzásával és a popszegecsek fogatásával – nem volt veleszületett, de így is megtalálta a kettő egymást. Laci édesapja olajos volt, sok időt töltött kiküldetéseken: az Alföldön, Zalában, Irakban, majd az iraki meló után a sarki Zöldsas restiben. Irakból hozott haza Lacinak egy ólomból kiöntött janicsárt. Annyira megtetszett a kiskamasznak, hogy azonnal megpróbált mindent megolvasztani, majd harcos formába kiönteni. Az apja jó néhányszor megbánta az ajándékot, főleg amikor már nem maradt kávékavargató kiskanál, mert azok is mind a házi olvasztárban végeztek. Laci szerette volna ezt a hivatást mesterektől kitanulni, de azt már végképp az úri hóbortok netovábbjának gondolták a szülei. Így lett lakatos, majd műszerész, majd sorvezető, majd miután alig maradt itthon szakember, hivatalos ezermesterként kereste a mindennapira valót. Tette mindezt nem is rosszul, szépen élte a feleségével egy közepes lakásban. De Laci nem volt az a feladós fajta, miután minden felesleges vagy annak vélt polcon katonák sorakoztak, mikor már fél Mohács ólomból állt vigyázzba, közölte Zitával, hogy ő boltot akar nyitni. Ólomkatonaboltot. Eleinte nem ellenezte az asszony, ment a szekér, ha ettől jobb lesz a lelki békéje, hát legyen. Laci így csak olvasott, öntött, reszelt és festett nap nap után. Az ezermesteri melók elmaradtak, a bolt megnyitott, és még a huszíták harci szekerét is csatasorba állította. Jöttek is kezdetben a környék gyűjtői, tanárai, néhányan az osztályaikat is elhozták. De minden csoda három napig tart. Egyre ritkábban kellett feltölteni a polcokat, és egyre gyakrabban kellett a félretett pénzből fizetni a rezsit. Zita cérnája sokáig kitartott. Ő vetette fel, hogy készítsen ólomautókat, hajókat, vonatokat, azokat sokan szeretik. Lacinak tetszett az ötlet, el is készült a MÁV Bzmot teljes eredeti szériája. Vittek pár kocsit, pár motort, de a vonatok árválkodtak, és Zita türelme is egyre jobban fogyott, pláne miután kiderült, gyermekeket vár. Egy szerdai napon aztán bejött egy apuka és a kislánya a boltba. Apukán piros kantáros nadrág és MÁV-os mackópulcsi volt, de ha ez nem lett volna elég, még rá is tett egy szakmai lapáttal.

– Ez Bzmot 001-es?

– Nem, a 002-es.

– Biztos benne?

– Egy '78-as eredeti gyártási könyvhöz is hozzájutottam, tehát igen, elég biztos vagyok.

Jót nevetett ezen az apuka, majd egy hanyag mozdulattal jelezte Lacinak, csomagolhatja is az ólomvonatot.

– Megy ez a bolt? – kérdezte.

– Megyeget... – mondta egy fél sóhaj után Laci.

– Ha ennyire érdekli a vasút, nézzen rá erre a hirdetésre. Nem fizet már rosszul a cég, és lenne mellette ideje a bábuk öntögetésére.

– Köszönöm..., ránézek majd.

– Köszönj szépen, kislányom... – Csókolom!

Kimentek, az apuka enyhén olajos zsebéből kivett nyomtatvány mozdonyvezetői álláshirdetés volt. Tapasztalat nem kell, a két hónapos képzést is fizetik, csak fel kell hívni ezt és ezt a számot. Laci felhívta. Valóban tisztos bért ajánlottak, heti három-négy nap munka, a többi szabad. Zita megnyugodhat, és ha kicsit csökkentve is, de a bolt is maradhat. Vegyesen fogadta szíve hölgye a hírt, de végül győzött a vállalkozói lét bizonytalanságával szemben a kevesebb, de legalább megdönthetetlen életpálya. És Zita azért azt sem bánta, hogy kevesebb idő jut az amúgy is csak ólomlábakon fejlődő boltra.

Tetszett Lacinak az oktatás, és az ottaniaknak is tetszett ő. Hogyisne tetszett volna, hiszen mindenhez értett, vezetni is megtanult, és még a kocsmát is elkerülte. A mentora éppen az a Sanyi lett, aki megvette tőle a Bzmot 002-t. Jó pár fordát mentek együtt, az is kiderült, mi lett Laci elődjével.

– Jó ember volt a Pisti, csak kicsit hirtelen. Felszállt egy tinibanda, bömböltették a zenét. Rájuk szólt a kalauz Gabi, aki, hát, igen érzékeny természet... majd megismered. Mikor másodszor ment oda hozzájuk, odaszóltak neki, hogy maradjál már buzi köcsög... Ezt meghallotta a Pisti... kiment, és két irgalmatlan nagy pofont lekevert mindkét csávónak. A baj ott kezdődött, hogy az egyiknek két foga ki is törött... aztán jött a feljelentés, Pisti meg ment.

– Vigyázni kell a tinikkel.

– Vigyázni, meg azzal is, hogy ne hagyj nyomot... – tette hozzá komor nevetéssel Sanyi.

Az utolsó közös körük a délben induló járat volt. Laci úgy érezte, jó tanítvány volt, biztos, hogy átmegy a vizsgán. El is tervezte, hozni fog mindennap pár szórólapot, amit kirak indulás előtt, hátha valakit érdekelnek az ólomkatonák. Ebéridőben Sanyi egyik szemével többségében aludt, Laci tudott már mindent, volt elég dolga délután, gondolta, rápihen. Kicsivel múlt fél egy, mikor Laci egyszer csak egy nőt pillantott meg a síneken. Elakadt a lélegzete. Meghúzta a dudát.

– Mit csinálsz, te állat? Minek dudálsz?

– Ott egy nő, Sanyi... Ott egy nő!

– A kurva életbe, vészfékezz, azonnal vészfékezz.

Már késő volt.

A SÍN

Ez a kis piroska sem volt nehéz, jó, ha ültek rajt húszan. Nem egyszerű a magyar sínek élete. Sokakat idővel felszednek, eldobnak, beolvasztanak. Megint sokan a helyükön maradnak ugyan, de hozzá kell szokniuk, hogy egy letűnt kor gyermekeiként vannak kezelve. Van ugyan néhány piros betűs ünnep, például amikor becsattog az Aranycsapat-Taurus. Akkor mégis megérzi a sín, hogy neki is övé e táj. A félházas járatok felett az autókkal megrakott tehervonatok jelentenek kihívást, amikor tényleg izzadni kell, és érezni azt, hogy van miért itt lenni évtizedeken, évszázadokon át. Akiket szerencsésebb szakasz-

ra szültek, az állatokkal is összebarátkozhattak. Így volt ez esetünkben is, amikor a kisvárosi település külső részének sínpárja már névről ismert mindenkit. Oszkárt, a kidobott macskát. Születésnapra kapta egy anyuka, de kiderült, hogy allergiás rá. A férj azt ígérte, menhelyre viszi Oszkárt, de a menhely helyett a város széle lett. Azóta vacsorázott már a sínpár árnyékában egeret, de párizsis szendvicsmaradékot is, amit kidobtak az egyik szerelvény ablakán. Évente kétszer szerelmi légyottok melegágya is a sínpár és a kitöltő közüzalék. De egy pocokcsalád is lakott itt, Oszkár elől jól elbújva, kihasználva egy kis lyukat a földben a sínek előtt. Egy sínpár mindent lát, hiszen a szerencsések túlélnek a készítőiket, de még a készítőik fiait és azoknak a fiait is. Ez egyben áldás és átok. A mi sínpárunk is hallott rémtörténeteket, de ő eddig megúsza annyival, hogy néhány ötvenforintost kilapítottak rajta. Egy sínpár némán túr. Ez a sorsuk, viszont mindegyikük életében egyszer eljön az a pillanat, amikor azt kívánják, bárcsak szólhatnának, ordíthatnának. A mi sínpárunknál sem volt ez másként. Pedig jó napnak indult. Egy ötfős özccsalád érkezett pirkadatkor. Legeltek kicsit, körbenéztek, majd futottak is tovább. Szépen szállt fel a köd. Félóránként két-két centit, mindig pár cseppet hűsítőként a sínen hagyva. Jöttek sorban az első járatok, a munkáson egész sokan voltak félhatkor. Nyolc óra után jött egy kis szünet, egy eltévedt kutya könnyített a sín felett, még a póráz is rajta volt, egészségesnek tűnt, biztosan várják haza. Ebéd tájékán megérkezett Oszkár is, aki a szokásos melegedő sziesztájára készült a sínpárra feküdvé. Zörejt hallott, cipők kopogását. Gyorsan elfutott, de nem túl messze, hiszen azért nem adta fel azt a tervét, hogy egy jót aludjon még az esti vadászat előtt. Egy ember érkezett, el is játszott a gondolattal, hogy megmutatja magát, hátha elviszi magával. Ahogy ránézett, megérezte a szagán: nagyon fél. Hófehér volt a tekintete, és ahogy fellépett, még a talpából is érezni lehetett a szíve minden dobbanását. Lefeküdt. Nem kelt fel akkor sem, amikor már látszott a mozdony fénye. A sínpár ordított volna: ébredj, ne tedd ezt! Oszkárnak is jött volna a parancs, rohanj oda, mondd meg, hogy menjen innen haza. De nem rohant és nem szólt.

A sín néma maradt, és sokáig azt kívánta, bárcsak őt is beolvasztanák.

AZ ADMINISZTRÁTOR

Szilvi jogot végzett. Nem volt az a született ügyvéd-jogász típus, de jó volt történelemből, magyarból, a nyelvek is ragadtak rá. Kacérkodott a pedagógusi pályával is, de a szülei arra kérték, ha már ilyen jó agya van, próbáljon belőle rendesen megélni. Elvégezte az egyetemet, mellette dolgozott, a diákhitelt ugyan így sem úszta meg, de cserébe a későbbi férjét is egy szemináriumon ismerte meg. Nagy volt az öröm a diplomaosztón, Szilvi lett a Böhercz család első tagja, aki dr-rel kezdi a nevét. Saját praxist elindítani nem volt elég pénz, de cserébe felvették a szülővárosa önkormányzatához irodai asszisztensnek, mondván, a Terike hét-nyolc év múlva nyugdíjba megy, addig jól el lesz ott, aztán lehet jegyző. Nem mondhatni, hogy Szilvi erről álmodozott, de végül belement.

– Szilvike, kinyomtatta már a segélykérő dokumentumokat?

– Igen, ahogy kérte.

– Nem hiszem el, hogy nem tudod megjegyezni... Nem ABC-rendben kérted, hanem ügyiratszám szerinti sorrendben. Komolyan mondom, nem hiszem el, hogy ennyit nem lehet rád bízni!

Csak legyintettek a többiek a jegyző megjegyzéseire, kérték Szilvit, hogy ne is foglalkozzon vele, ő ilyen.

– De hallottad te is, hogy így kérte, nem?

– Hallottam, de csak azért is beléd fog állni. Látja, hogy egyre jobb vagy, ami azt jelenti, hogy neki egyre közelebb a temetőoldal.

– Ne mondj ilyet.

Számtalanszor kérte a férje, mondjon fel, hagyja ott a hivatalt. De Szilvi megszerette, és amúgy sem volt az a meghátrálós fajta. Eleinte még elmesélt minden egyes sértést a férjének, amit a jegyzőtől kapott, aztán egy idő után úgy látta, jobb lesz csendben viselni, mert ahhoz sem volt kedve, hogy csak azt hallgassa: minek vagy még ott? Végül ezen a gyerekük érkezése segített. Jött a GYES és a két év otthonlét. Annak minden szépségével és nehézségével együtt. Szilvi férje hallani sem akart arról, hogy a felesége visszamenjen dolgozni. Szilvi azonban hajthatatlan volt, ahogy letelik a két év, újra munkába áll. Lett nagy ajtócsapkodás abból, hogy a kislányuk bölcsis lesz, persze csak olyan jól nevelt, családos módon, tehát az ajtó nem is lett becsapva, és a kiabálás is csak csendes morgás volt, hogy a gyerek azért mégse ébredjen fel. Mindig a nő dönt. Így volt ez náluk is, Évike bölcsis lett, Szilvi pedig újra visszakapta az irodai asztalát. Hetek teltek el a visszatérése óta, de csak nem látta bejönni az ajtón a jegyzőt. Pedig már szinte hiányzott neki, hogy ismét meghallja, „ha öt oldalt nem tudsz normálisan kinyomtatni, akkor hogy az istenbe szereztél jogi diplomát”. Terike legnagyobb barátnője Erzsí volt, a gazdaságis. Együtt kezdtek, együtt szereztek férjet a nőnap bálon. Még a cigiről is együtt szoktak le. Szilvi erőt vett magán, és feltette a nagy kérdést.

– Erzsí, mi újság Terikével, régen láttam

– Nagyon beteg volt, oda lett a fél tüdeje, állítólag le fogják százalékolni. A Sanyi azt mondta, a polgi már tegnap alá is írta a papírjait. De hiába örülsz...

– Már miért örülnék én ennek, hogy is gondolod?

– Ne haragudj, Szilvike, nem akartam tapintatlan lenni, de engem is megvisel ez az egész.

– Persze, persze, megértem.

Megértette, hogy hiányolja a barátnőjét, hiszen megszűntek a fél nyolctól fél kilencig tartó kávészünetek, a tizenkettőtől tizenhárom óráig tartó ebédek és a fél négy helyett már tizenöt húszkora elslisszanások, mondván, el kell érni a buszt, hiszen a következő csak tizenhat órákor jön. De az utolsó félmondata nem hagyta nyugodni.

– Mire gondolt Erzsí, mit tud szerinted? – kérdezte Petrától, aki Szilvi közvetlen kollégája volt, szintén adminisztrátor.

– Azt csiripelik, hogy a polginak van egy unokahúga, éppen most doktorál. Jogon.

Szilvinek összeállt a kép. Hazafelé elhozta a gyereket a bölcsiből, bundáskenyér volt aznap a vacsora. A sütés közben odakiáltott a férje, hogy mi ez az égett szag? Szilvi csak meredten nézett előre, mire észbe kapott, az egyik kenyér már olajpuffadtan égett kormossá. A munkában sem tudott koncentrálni, mindennap nagyot köszönt a polgármesternek, hátha egyszer előáll a farbával. Erre még vagy egy hónapot kellett várni, amikor jött a hívás, fáradjon át a szomszéd szobába. Titkon bízott benne, hogy minden jóra fordul. Hogy az unokahúg csak egy pletyka, és végre megkapja azt, amiért majd tíz évet tanult, és amiért öt éven keresztül viselt el minden sértést. De nem így lett. A polgi ugyan nagyon szép körítést adott, mondván, nem szeretne egy ilyen jó adminisztrátort elveszteni, és amúgy is, most a kormánynak köszönhetően emelkedni fog a bér, és az is nagyon jó, hogy egy ilyen kis hivatalban ketten is értenek majd a paragrafusokhoz.

– De Szilvikém, jóban lesztek ti, majdnem egyidősek vagytok. Tudom, hogy Terike már régi bútordarab volt, meg öreg iskola... de ti, fiatalok, már együtt dolgozhattok. Értitek ti ezt a tippes meg toppos rendszert, jók lesztek ti ebben együtt is, na.

Szilvi bólogatott, mi mást tehetett. Aznap este megint elégette a bundáskenyeret. Eltelt pár hét, mire megjött az új lány. Frissen az egyetemről, ájfonnal a kezében, notbookkal a zsebében, fülhallgatóval a fülében. Szilvi illedelmesen fogadta, nem kerülte el, de néhány udvarias mosolynál többet nem szánt neki. Közeledtek már az év végéhez, amikor odalépett hozzá az új jegyző.

- Szilvi, kérlek, nyomtasd ki nekem a segélykérő igényeket.
- Persze, természetes.
- És légy szíves ne felejtsd el, hogy nem ABC-rendbe kell őket rakni, hanem ügyiratszám szerinti, növekvő sorrendbe.
- Nem felejttem.

Szilvi megcsinálta. Majd dél tájékán elkéretözött, mondván, nem érzi jól magát, hányingere van. Valóban sápadt volt, a szemei vizesek, így könnyen el is engedték, bár korábban soha nem hiányzott betegség miatt. Az utólag már sokaknak feltűnt, de akkor senki sem rohant utána, hogy miért indul gyalog haza, amikor autóval is húsz percre lakik, meg még nem is érzi jól magát, plusz ki viszi majd haza a kocsiját. Miután ezeket senki nem tette szóvá, Szilvi egy közeli vasúti töltés felé indult. Kevesen járnak arra, mert az út nem oda visz, gyalog meg minden tiszta sár, így még a kutyasétáltatók is elkerülik. Szilvi indulás előtt megnézte, 12:38-kor van ott egy személyvonat.

Ezúttal nem késett. Szilvi felmászott a sínekre, majd lefeküdt. Utoljára még elővette a telefonját, a férje és a kislánya volt a háttérkép. Hallott még valami zörejt a fűből, majd a dudaszót. Meg akarta gondolni magát.

De már késő volt.